Doğan Kardeş

Sayı 114

TİYATROCULUK OYNUYORUZ!.

Krş. 15

Doğan Kulübünün Dünya Gezisi

Hazırlayan : Hikmet Duruer

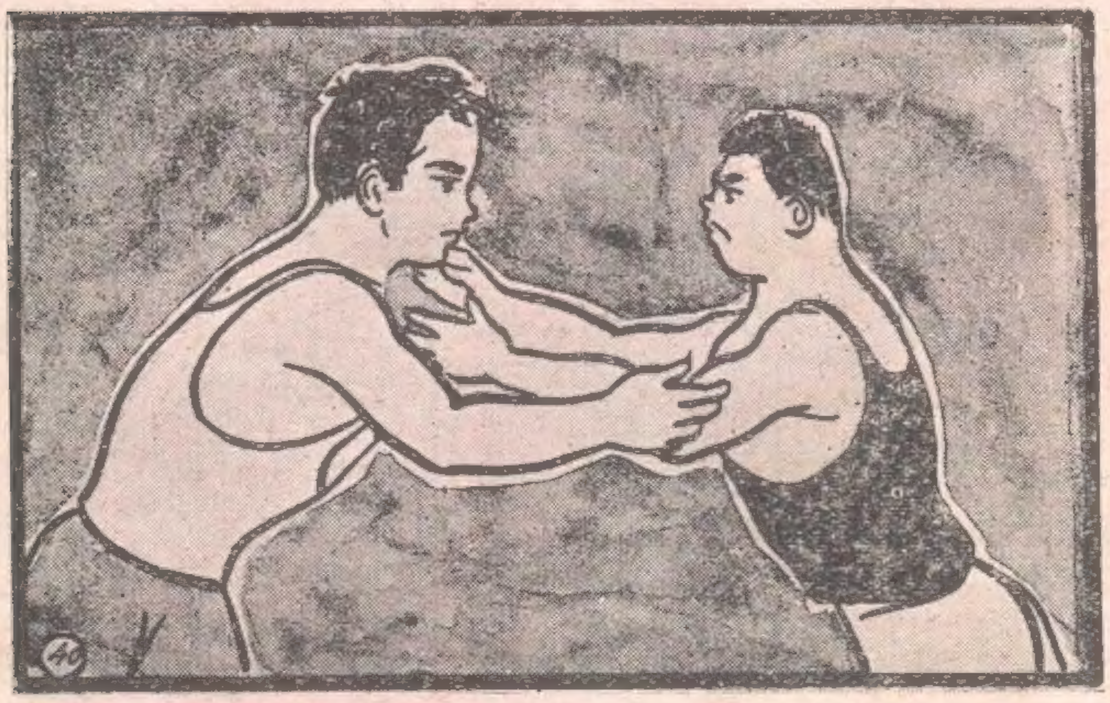

Bizimkiler Gaddarî'nin karşısına Müfit Kıvırcık'ı çıkardılar. Maç çok çetin oldu .

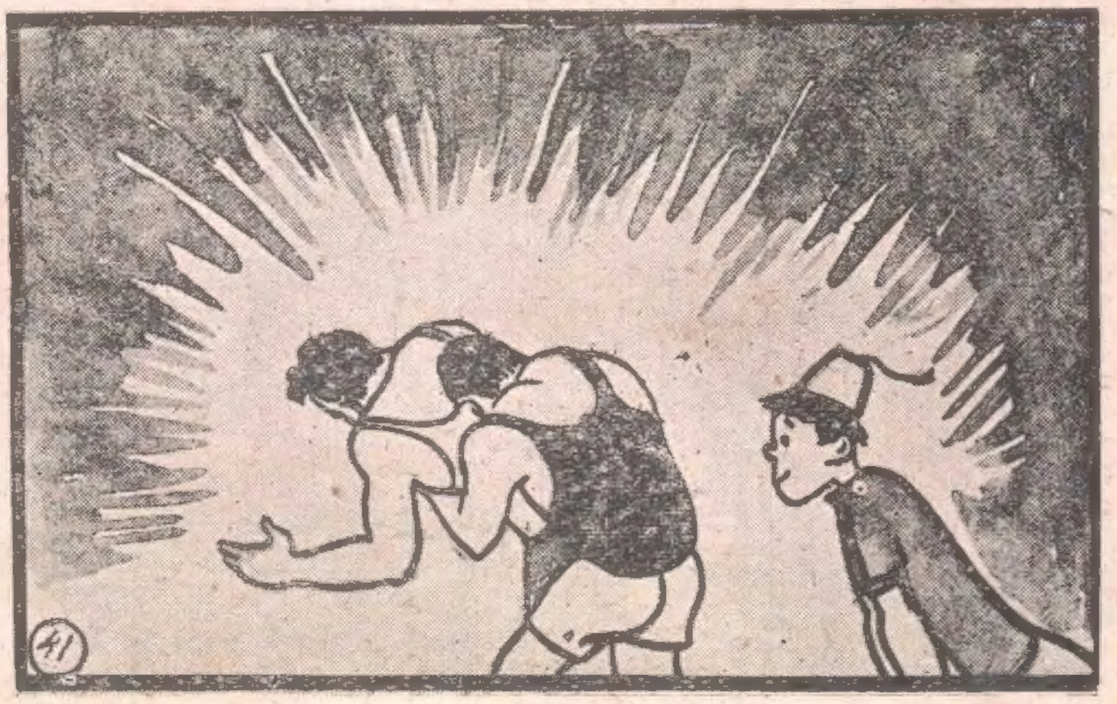

Gaddarî ilk hamlede Müfiti belinden yakalamağa muvaffak oldu.

Müfit çok güç duruma düşüyordu. Mısırlılar sevinç içindeydiler. «Yaşa Gaddarî! Varol!» diye bağırıyorlardı.

Nihâyet Gaddarî, Müfid'i köprüye getirdi. Bizim çocuklar heyecan içindeydiler.

O anda hiç beklenmedik bir şey oldu. Müfit birden bire takla atarak hasmını yere serdi.

Maçı heyecanla seyreden bizim çocuklar sevinçlerinden ne yapacaklarını bilmiyorlardı.

— Devam edecek —

TUTUM HAFTASI

Tutum Haftâsı yaklaşıyor. Okullarda bu haftanın hazırlıkları başladı. Bir kardeşimiz soruyor: Tutum ne demektir?

Bu sorunun cevabını ben de amcamdan rica ettim. Bakın benim şeker Amcam tutumun ne demek olduğunu bana ne güzel anlattı:

— Tutum demek, her şeyi lüzumu kadar harcamak demektir. Lüzumundan fazlasını tutmak, yani harcamamak, israf etmemek.

Meselâ, bir pilâv pişirmek için bir kepçe yağ lâzımsa, iki kepçe kullanmak israftır. Bir odayı aydınlatmak için elli vatlık bir elektrik lâmbası yeterse, fazlası israftır. Bir odada yüz vatlık bir elektrik lâmbası yanarken onun yerine elli vatlık bir lâmba ile idare etmek, geriye kalan elli vat'ı tutmak demektir. Yine meselâ bir papucu iyi kullanarak bir yıl giymek varken, fena kullanmak yüzünden onu beş, altı ayda eskitmek israftır. Bir saatte yapılabilecek bir işi iki saatte yapmak israftır. On kuruşa alınabilecek bir şeyi, on beş kuruşa almak israftır.

Demek ki, insan kullandığı mallardan, eşyadan, zamandan ve paradan tutum yapabilir. İşte yavrum, israftan korunmak, tutumlu yaşamak hem insanın kendi menfaati, hem de memleketin menfaati bakımından çok lüzumlu ve faydalı bir harekettir. Tutumlu yaşamak, her şeyden önce bir alışkanlık işi olduğu için her yıl bir «Tutum Haftası» yaparak hepimizi tutumlu yaşamanın yolları üzerinde düşünmeye alıştırıyorlar. Sen de düşün bakalım, nelerden tutum yapabilirsin, neleri israf ediyorsun?»

Ben de düşündüm taşındım şu cevabı verdim:

— Doğrusu amcacığım, ben defterlerimi, kâğıtlarımı israf ediyorum, onları daha iyi kullanabilirim.

Amcam, bu açık sözlülüğümden çok hoşlandı:

— Aferin Doğan yavrum, her kardeş, defterini, kâğıdını, kalemini, elbisesini, papucunu tutumlu kullansa, düşün bak Türkiyedeki bir buçuk milyon öğrencinin yapacakları tutumlar ne büyük olur.

Amcam bana tutum haftasına kadar çözmek üzere bir kaç problem verdi. Onları hep beraber çözmeye çalışalım:

1 — Bir buçuk milyon Türk öğrencisi her gün bir kuruşluk kâğıt on paralık kalem, beş kuruşluk da üst baş tutumu yapsa. bir senede kaç paralık tutum yapılmış olur?

2 — Bir buçuk milyon Türk öğrencisi, Yapı ve Kredi Bankasının yeni ev biçimindeki kumbaralarına günde beş kuruş atsalar, acaba bir yılda kaç kuruş birikir?

3 — On sekiz milyon Türk'ün her biri senede beşer gün daha az hastalansalar, yani hepimiz sağlığımıza daha iyi bakarak hastalık yüzünden israf ettiğimiz beş iş günümüzü kazansak ve her iş günü on iki lira değerinde olsa, bir yılda kaç lira kazanılmış olur?

YABANCILAR İÇİNDE...

İsviçre'den Suna Birsan kardeşten gelen şu mektubu hep beraber okuyalım:

«Doğan Kardeş, ben İsviçre'de bir sanatoryomda yatıyorum. Ciğerlerimden hastayım; iyi yemek yemediğim için zayıf düşmüşüm. Şimdi burada günde beş öğün yediriyorlar. Kilom artmaya başladı. Burada çokluk sırt üstü yatıp okuyoruz. Bütün çocukların ellerinde güzel güzel kitaplar var. Doğrusu ben onların kitaplarını gördükçe imreniyordum. Geçen gün bana İstanbul'dan bir paket kitap geldi. Senin bastığın o birbirinden güzel kitapları görünce, sevincimden zıp zıp zıpladım. Onları buradaki yabancı arkadaşlarıma göğsüm kabara kabara gösterdim. Çok beğendiler. Beni bu büyük sıkıntıdan kurtardığın için sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.»

Bu kardeşe son çıkardığım «Oğuz Destanı» ve «Devi Öldüren Çocuk» adlı kitapları da derhal paketleyip gönderdim. Bu küçük hediyeyi bu sevgili kardeşimiz hak etmedi mi siz söyleyin? Yakında çıkacak olan La Fonten masallarını da göndereceğim. Böyle güzel kitapları seven, kıymet bilen kardeşlerimin sayısı çoğaldıkça bilemezsiniz ne kadar seviniyorum.

★

KAZALAR ÇOĞALIYOR!

Her gün gazetelerde bir çocuğun ya otomobil altında çiğnendiğini, ya tramvaydan düşüp sakatlandığını veya öldüğünü okuyoruz. Aman kardeşlerim, sokakta yürürken, karşıdan karşıya geçerken çok dikkatli olalım. Kim sakat kalmak, ölmek ister?

ZEYBEK

Davul gümbür gümbür gümbürdüyor,
Çınlıyor zurnaların tiz sesi;
«Aydınlı Efe» zeybek oynuyor,
Titretiyor tâ içinden herkesi.

Dağda, ormanda, ovada, kırda
At üstünde silâh omuzunda,
Gece gündüz düşman kovalamış;
Büyük «İstiklâl Savaşımızda».

«O» efelerin efesidir;
Bilmemiş ömründe korku nedir?

Kenan AKANSU

KAPAĞIMIZ: TİYATROCULUK OYNUYORUZ!

Selma Emiroğlu ablamızın bu sayıdaki kapak resminin adı: Tiyatroculuk oynuyoruz! Ona baktıkça insanın güleceği geliyor. Tiyatroculuk oynamayı hepimiz hiç değilse bir defa denemişizdir. İnsan, tiyatro oynarken, kendisini o kadar oyuna veriyor ki, sanki o oyunu yaşıyormuş gibi oluyoruz. Öğretmenimiz bize sınıfta sık sık tiyatro oynatıyor. Oynarken konuşmasını, sesimizi kullanmasını daha iyi öğreniyoruz. Aynı zamanda da bol bol eğleniyoruz. Aranızda derhal Doğan Kardeş tiyatro kulüpleri kurunuz.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

En güzel hediye ciltli Doğan Kardeş kolleksiyonlarıdır.
Yalnız İdarehanemizden satılır.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Hikâye

İNATÇI YAPRAK

Anlatan : Hikâyeci Teyze

Kavak ailesinin bin çocuğu vardı. Bunlar, yürek şeklinde, parlak, yeşil renkli, kenarları ince ince oymalı yapraklardı.

Her bahar, Uzunkavak baba bütün ailesini etrafına toplar, yeni çocuklarına her sene aynı nutku söylerdi. Kavak baba, o yıl sözlerine :

— Çocuklar, diye başladı. Bu anda size her şey iyi, sevimli görünür. Gençsiniz, iştahanız yerinde... Güneş parlıyor, kuşlar ötüyor, rüzgâr omuzlarınıza kanatlar takmış. Ama bu hep böyle devam etmez. Bir gün, zümrüt rengi elbiseleriniz sararacak. Siz önce bu değişiklikten de hoşlanacaksınız. Ama günler geçtikçe, sert sert esen rüzgâr sizi daha çok hırpalayacak, renkleriniz kızıla dönecek. En sağlamlarınız, gül yaprağından daha hafif olacak. Rüzgâr hepinizi dallarınızdan koparark öteye beriye dağıtacak. O zamana kadar bu güzel havalardan faydalanarak bol bol eğlenin çocuklarım!

Kavakbaba nutkunu bitirir bitirmez, ailenin en küçük yaprağı hırçın hırçın tepinmeğe başladı :

— Ben düşmeyeceğim!.. Hiç bir zaman düşmeyeceğim! diye bağırdı.

Annesi küçük yaramazı susturmak istedi ama, babası kızmadı, gülerek :

— Hayır kızım, sıran gelince sen de, ablaların, ağabeylerin gibi kuruyup yere düşeceksin; dedi. Ama cevabın hoşuma gitti: hayatta kuvvetli olacaksın.

Küçük yaprak :

— Ben, ailemizin yere düşmeyen ilk yaprağı olacağım, diye tekrarladı. Bol besin alacağım, fazla yaramazlık etmiyeceğim.

Öbür kardeşleri küçük yaprağa güldüler; ona «İnatçı yaprak» adını taktılar.

İnatçı yaprak, öteki yapraklar gibi büyüdü. Sıhhati için bol bol klorofil aldı; kavak yapraklarının en güzel hışırtılarını öğrendi. Sıhatte olmak, ömrünü uzatmaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Vakit geçiyordu. Yaz ortasında kopan şiddetli bir fırtına kavak ailesinin bir kaç yaprağını götürüverdi... Bir kaçına dikkatsizlikten, güneş çarptı. Hele geceler ayazlamağa başlayınca, yaprak kardeşler onar, yirmişer ölmeğe başladılar. Kalanlar da titreşiyorlardı.

Uzunkavak baba onların hallerini görüyor :

— Metin olun çocuklar!.. Bahtiyarlık içinde geçirdiğiniz baharı ve yazı unutmayın, diyordu. Güz, yaprak dökümü mevsimidir. Artık hepiniz benden ayrılacak, toprak anamıza gideceksiniz.

İnatçı yaprak hâlâ yeşildi. Dalına sokulmuş,

— Düşmeyeceğim yere, düşmeyeceğim! diye hışırdıyordu.

Koca ağacın üstünde tek başına kalmıştı. Ama onun elbisesi de zümrüt yeşilinden turuncuya dönüyordu. İnatçı yaprak kendi kendine :

— Zararı yok, bu da güzel bir renk!.. dedi.

Babasiyla konuşmak istiyordu ama, rüzgâr sesini bastırıyordu. Annesini hiç göremiyordu. Yavaş yavaş canı sıkılmağa başladı. Dere o kadar hızla akıyordu ki, onunla da iki lâkırdı etmek mümkün değildi. Yaprak dökümü mevsiminde uçuşan sarı kelebeklere benzeyen kardeşleriyle birlikte yere düşmediğine acımıyor değildi. Yalnızlık ne fena şeydi...

Bir gün, dere kenarından bir ilk okul öğrencisi geçiyordu. Çocuk, kavağın kuru dalları üstünde kış başında canlı bir yaprak görünce, şaşkınlık içinde durdu. Sonra:

— Buldum... diye bağırdı. İşte yazı ödevime güzel bir konu: Bir yaprağın hayatı... Kâğıdın bir köşesine de bu yaprağı yapıştırırım. Ödevim herkesinkinden güzel olur.

Çocuk ağacın üstüne tırmandı, dalından bir türlü ayrılmak istemeyen inatçı yaprağı yavaşça, itinayla koparıp mendiline sardı, ceketinin cebine koydu.

Küçük yaprak birdenbire ısındı. Gururla :

— Yine de düşmedim ya, hem şimdi, faydalı bir işe yaradım, diye düşündü.

Hele çocuğun inatçı yaprağın hayatını anlatan ödevi beğenilip, okuldaki en iyi yazılar dosyasına konulunca, büsbütün kurumlandı. Yalnız kavak ailesinin bunlardan haberi olmayacağını düşünerek üzülüyordu.

★ ★ ★ ★ ★ ★

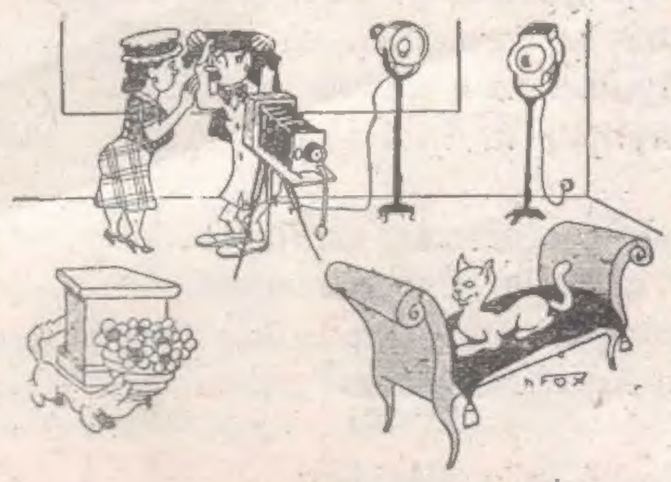

— Sakın fotoğrafını çekerken «kuş çıkacak» demeyin!

DOĞAN KARDEŞ

Bulmaca Kuponu : 114

YARDIMCI SAYFAMIZ:

Hastalıklarla Savaş!

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının ödevleri

Bir cuma günüydü. Birinci derse henüz girilmişti. Öğretmen :

— Çocuklarım dedi. Bugün dispanssere gideceğiz. Orada hepiniz muayene edileceksiniz. Çantalarınız sınıfta kalsın. Hazırlanınız.

Bütün sınıf yakındaki dispansere gittiler. Önce diş hekimi hepsinin dişlerine baktı. Bir doktor boğaz, kulak, burun muayenesi yaptı. Sonra hepsini teker teker röntgen muayenesinden geçirdiler. Dişlerinde, kulak, boğaz, yahut burunlarında. akciğerlerinde hastalık görülenleri ayırdılar. Her hasta için okulunu, sınıfını, numarasını, adını bildirir birer kart doldurdular. Bu karta buldukları hastalıkları yazdılar ve öğretmene bu hastaları kartın üzerinde yazılı günlerde tedaviye göndermesini söylediler.

Öğretmen dispanser müdürüne ve doktorlarına teşekkür ettikten sonra öğrencileri alarak okula döndü. Sınıfa girdiler. Acar :

— Öğretmenim dedi, dispanser nedir? Bunlar niçin açılmıştır? Bizi neden muayene ettiler?

Öğretmen anlatmağa başladı :

— Biz insanlar doğuşumuzdan ölümümüze kadar bir çok hastalıklarla karşı karşıya gelebilir, bunlardan birisine tutulabiliriz. Hastalıklar hakkında ne kadar bilgimiz olursa olsun, onları doktorlar gibi anlıyamaz, tedavi edemeyiz. Onun için doktora lüzum vardır. Sonra öyle hastalıklar vardır ki, evde tedavi edilemezler. Yahut yoksul, kimsesiz hastaların parasız bir hastahanede bakılmaları lüzumludur.

Onun için hükûmet ve belediyeler şehirlerde hastahaneler açarlar. Dispanserler, hastaların yatmadan, ayakta, yani doktorun lüzum gösterdiği günlerde gidip bakıldıkları yerlerdir. Bunları da ya hükûmet yahut da beleriyeler açarlar.

Acar tekrar sordu :

— Peki öğretmenim, doktorlar hangi okulda okurlar?

Öğretmen yine atlatmasına devam etti :

— Doktorluğun tarihi çok eskidir, dedi. Medeniyet daha bu kadar ilerlemeden insanlar bazı hastalıklara karşı denedikleri otları, kurutup döğerek toz halinde, yahut kaynatıp suyunu çıkararak kullanırlardı. Bu suretle doktorlukla eczacılığın ilk temellerini kurmuş oluyorlardı. Eski Yunanlılarda Sokrat, İpokrat hastalıklar ve ilâçlar hakkında yazılar yazmışlardı. Türklerde bütün dünyada adı hâlâ anılan İbni Sinâ yetişmişti. Türkler tarafından İstanbulun fethinden sonra padişahlık devrinde Süleymaniyede bir Tıp medresesi açılmıştı. Bu suretle doktorluk bütün dünyada olduğu gibi bizde de bir bilgi işi, bir meslek olmuştu.

Şimdi Haydarpaşa lisesi adile anılan binayı on dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru «Tıbbiye» adiyle İkinci Abdülhamit yaptırmıştı. Fakat saltanat zamanında elverir sayıda ne doktor, ne hastahane, ne de eczacı vardı. Cumhuriyet devrinden önce bütün yurdda ancak 554 doktor, 69 eczacı, 136 ebe ve 4 tane de diplomalı hemşire bulunuyordu. Masrafları devlet bütçesinden ödenen (3) tane de hastahane vardı.

Bu kadar az doktor ve hastahane ile yurddaşların sağlığını korumağa imkân yoktu. Onun için İstiklâl savaşı zamanlarında 1920 yılında hükûmet (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı) nı kurarak yurddaşların sağlık işini tam mânasile ele aldı.

Yurdu kasıp kavuran sıtma ile 1925 yılından itibaren savaşmağa koyuldu. Mazot ile, İkinci Cihan savaşında bulunan D. D. T ile sivrisinek yataklarını kurutmağa başladı. Hastalara bedava kinin, atebrin gibi ilâçlar dağıttı.

Sıtma, trahom, frengi gibi bulaşıcı hastalıklarla uğraştı. 11 bölgede sağlık merkezleri kurdu.

16 Trahom hastahanesi, 36 dispanser açarak trahomla savaştı.

İstanbulda 1887 de açılan Kuduz müessesesini genişletti.

Heybeliadada Verem Sanatoryomu kurdu. Bir çok hastahanelere verem paviyonları ilâve etti.

«3» hastahaneyi (41) hastahaneye çıkardı. Doğum evleri açtı.

Hükûmetin bu çalışmasına vilâyetlerde, belediyeler de yardımlarda bulundular..Belediye hastahaneleri dispanserler açtılar.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı hastahanelerin paraları genel bütçeden belediye hastahanelerile dispanserlerinin masrafları da belediye bütçelerinden verilmektedir. dir.

Bunlar Cumhuriyetle idarenin feyizli olaylarındandır. Bunun iyiliğini bugün sizler de muayeneden geçerek gördünüz. Sağlığımızın değerini bildiğimiz kadar Cumhuriyetin de kıymetini bilelim.

Bakın hastahanelerdeki yatak sayısı yıllara göre nasıl arttı :

1923 yılında (6.237); 1926 da (9.236); 1933 de (40.272); 1938 de '51.316); 1943 de ((61.096); 1948 de (144.621) yatak vardır.

★ ★

Birkaç Problem

Şu hesapları yazabilir misiniz?

1 — Yetmiş bin yetmiş bir

2 — Doksan bin dokuz yüz bir

3 — Bir milyon bin bir.

Şu rakamları yazdıktan sonra toplayıp okuyabilir misiniz?

1 — Yüz bin bir + on bir bin yüz on =

2 — Doksan dokuz bin dokuz + Dokuz yüz doksan bir =

Şu toplamayı zihnen hemen yapabilir misiniz?

1 — On tane doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz kaç eder?

YARDIMCI SAYFAMIZ:

HER KÖYE BİR OKUL!

KÖYÜN YENİ OKULU

Davul, zurna sesleri köyün havasını neş'e ile doldurmuştu.. Ulu çınarın gölgelediği köy meydanına küme, küme insanlar geliyordu... Bugün çocuklar da başka türlü giyinmişti. Yeni papuçlarının aşınmamış nalçalarını şıklata şıklata yürüyorlardı. Kırmızı fistanlarını giymiş köy kızları bugün için saçlarını ikiden fazla örmüşlerdi. Köyün muhtarı boylu, poslu köy delikanlılarından bir kaç tanesini ellerinden tutarak meydanın ortasına, davul zurnanın önüne getirdi. Delikanlılar ayaklarını birbirine vurarak, davulun tokmağına göre yürüyerek, zıplıyarak, çökerek bir halaya başladı...

Bugün Cumhuriyet bayramı idi.. Bu seneki bayramın herkesi sevindiren bir yeniliği vardı. Köyün okulu bitmişti. Vali gelecek, okulu açacak ve ilk ders verilerekti... Kasabadan, komşu köylerden bir çok davetliler gelmişti bile... Üç sene köy halkı alın teri dökmüş, atı ile, öküzile ve arabası ile bu işe koşmuş ve işte nihayet kale gibi koca binayı tamamlamıştı... İki saat uzaktaki kasabadan bile bembeyaz okul binası gözüküyordu. Bütün köy halkı, çoluk, çocuk okulu çok seviyorlardı. Misafirler tamam oldu.

Vali iki otomobil ile ilden gelen misafirlerile okulun önüne geldi. Öğretmenin verdiği makası eline aldı. Davul, zurna sustu. Köylüler nefes almadan dinliyorlardı:

— Sayın köylü yurddaşlarım, yeni okulunuzun köye, köylüye ve bütün yurda hayırlı evlâtlar yetiştirmesini dilerim, diyerek kapının önüne gerilmiş olan kırmızı kurdeleyi kesti ve içeri girdi. Yepyeni, mis gibi tahta kokan, temiz dershaneler davetlilerin yüzüne gülüyordu.

Bitişikteki öğretmen evi dolaşıldıktan sonra konuklar ve köylüler dershaneye toplandılar. İçeriye giremiyenler pencerelerin önüne birikmişlerdi. Öğretmen masanın başına geçti... Tertemiz giyimli elli kadar öğrenciye İstiklâl marşını söyletti. Sonra da sevinçten gülen gözlerini etrafta gezdirerek yeni okulda ilk derse başladı:

— Sevgili köylü kardeşlerim. Sizlere köyde okulun nasıl yapıldığının hikâyesini anlatmakla bu şerefli günde ilk dersi vermiş olacağım...

Okulun parasını hükûmet vermiştir. Bu gördüğünüz bina on bin liraya çıkmıştır. Bunu hükûmet köylümüze yardım olarak Ankara'dan göndermiştir. Kanun, köylünün kendi okulunu kendisi yapmasını buyurmaktadır. Fakat şu sırada köylümüzün elinin darda olduğunu düşünen Millî Eğitim Bakanlığı köylümüzü fazla masrafa ve eziyete sokmamak için bu yardımı yapmıştır...

Köylüler keyifli, keyifli hep bir ağızdan bağırdılar:

— Sağ olsunlar, var olsunlar...

Öğretmen devamla:

— Ben de size sağ olunuz, var olunuz diyeceğim. Bu gördüğünüz koca bina yalnız bu para ile bitmedi. Köylümüz bunun taşını taşıdı. Üç saat uzaktaki ormandan ağacını kesti, yonttu, buraya kadar getirdi... Temelini kazdı. Harcını yaptı. Ustaların yanında işçi olarak her biri yirmi gün çalıştı... Ben her gün görüyordum. Bu çalışmada birbirinizle yarış ediyordunuz... Her şeyde görülen Türkün temiz yüreğini bu işte de gösterdiniz... Biz de size benziyen akıllı çocuklarınızla bunu iyi saklıyacağız, temiz tutacağız... Tekrar hepinize sağlıklar, tuttuğunuz işlerde başarılar dilerim, dedi...

Okuldaki öğrenciler şarkılar söylediler, manzumeler okudular. Hepsi yeni dershanelerinde kuşlar gibi sevinçli idiler...

Tekrar köy meydanına geldiler. Yine davul, zurna başladı. Koç gibi yiğit delikanlılar güreşe tutuştular. Bir tarafta halay çekiyorlar, bir tarafta şarkı söylüyorlardı. Köylü kızlar da tertemiz bakraçlarla konuklara ayran ikram ediyorlardı.

Öğle olmuştu... Çayıra sofralar kuruldu. Lenger, lenger pilâvlar ve kızarmış etler ikram edildi... Türk köylüsünün misafirseverliği dünyanın hiç bir yerinde görülmemiştir...

Kasabalılar da zaman, zaman bu köyün beyaz badanalı okulunun üzerinde güneşin pırıl, pırıl yandığını uzaktan görürler ve hâlâ o güzel günü hatırlarlar...

★ ★ ★ ★ ★ ★

Ansiklopedi

YAZI MAKİNESİ

Yazı makinesi bu sene 75-inci yıl dönümünü kutlamıştır.

Yazı makinesini ilk olarak Christopher Latham Sholes adında bir Amerikalı yapmıştı. 10 yıllık uzun bir çalışmadan sonra, makineyi tamamlamaktan vazgeçmek üzereyken büyük Edison ona cesaret verdi, çalışmasını bırakmamasını söyledi.

Christopher Sholes icat ettiği yazı makinesini Filadelfiya sergisine götürmüştü. Ama makine ilk zamanda hiç beğenilmedi. Bir yandan yaptığı gürültü, bir yandan da pahalılığı yüzünden o zamanlar yazı makinesinden faydalanmak isteyen pek azdı.

★

YERYÜZÜNDE KONUŞULAN DİL

Yeryüzünde 900-den fazla dil konuşulur. Bunlara bir de muhtelif lehçeleri ilâve edecek olursak, bu rakam 2 bine yaklaşır.

★

İLK KOL SAATİ

Tarih bilginlerine göre ilk kol saati 1572-de İngiliz Kraliçesi Elizabeth'e Kont Leicester tarafından hediye edilmişti. Ama bu saat kolda taşımak için çok büyüktü.

★ ★ ★ ★ ★ ★

YARDIMCI SAYFAMIZ:

NASIL KOKU ALIYORUZ?

Bobi başını ileriye uzatmış, kulaklarını dikmiş bütün dikkatile etrafı koklıyarak ilerliyordu.

Avcı köpeğinin hareketlerini gözlerile takip ediyor, elinde tuttuğu çiftesini her an uçacak bir kuşa çevirmeğe hazırlanıyordu.

Bobi koklıya koklıya ilerlerken bir çalılığın önünde birdenbire durdu. Ön ayaklarını ileriye doğru uzattı. Başını yukarıya kaldırdı. Kalın sesile kesik kesik havlamağa başladı. Kümeden üç, beş bıldırcın havalandı. Çifte patladı. Kuşlardan ikisi yaralandılar ve bir tüy yığını halinde yere düştüler.

Avcı memnundu.

— Bravo Bobi iyi koku aldın, diyordu.

Bobi bıldırcınların kokusunu nasıl almıştı?

Bobi iyi koku almak için daima burnunu ileriye uzatıyordu. Demek ki kokuyu burun ile alıyordu. Öyle ise havada koku bakımından buruna etkim yapan bir şeyler vardı.

Bunlar çiçeklerin, yaprakların, otların, meyvaların, sebzelerin havaya karışan gaz yahut katı küçücük parçacıklarıydı. İşte koku bu parçacıkların buruna yaptığı etki idi.

Bu gaz veya katı parçacıklar burunda yukarıdan aşağıya inen bir perdenin meydana getirdiği iki burun deliğinden içeriye giriyorlar ve burun boşluğunun üst tarafındaki kemiklerin küçük deliklerinden çıkan sinir uçlarına dokunuyorlardı. Bu sinirler de bu etkimi beyine ulaştırıyorlar ve bu etkim koku duygusunu meydana getiriyordu. Demek ki bu sinir uçları olmasaydı kokuyu duymağa da imkân olmıyacaktı. Garip tir ki hayvanlardaki koku alma duygusu insanlarınkinden daha mükemmel teşekkül etmiştir.

Kediler, köpekler, avlarını koklıyarak sezerler. Keçi, koyun gibiler de yiyecekleri otları koklıyarak seçerler.

Savaşlarda düşmanın, polis işlerinde bir caninin izini bulmakta terbiye edilmiş köpekler çok defa insanlardan daha iyi iş görmektedirler.

Çocuklar eğer burun sinirlerinizin sağlığını istiyorsanız tütün içmeyiniz. Çünkü tütünün nikotini bu sinirleri yıpratır, zayıflatır. Enfiye çekmek, çok sert kokulu işlerde uzun zaman çalışmak da burun sinirlerini bozmaktadır.

Burun sinirleri bozulan insanlar güzel kokuları duymaktan mahrum kaldıkları gibi havagazı gibi zehirli ve fena kokan gazların da kokusunu duyamıyacakları için her an bir tehlikeye kurban gidebilirler.

ÖDEVLER

1 — Boya ile bir burun kesiti yapınız.

2 — Burnu büyümek, burnu sürtmek, burnunun ucunu görmemek gibi burun üzerine dilimizde söylenen sözlerden siz de yedi tane bulunuz. Sonra onları birer cümle içinde kullanınız.

Kibrit çöplerile geometri oyunları

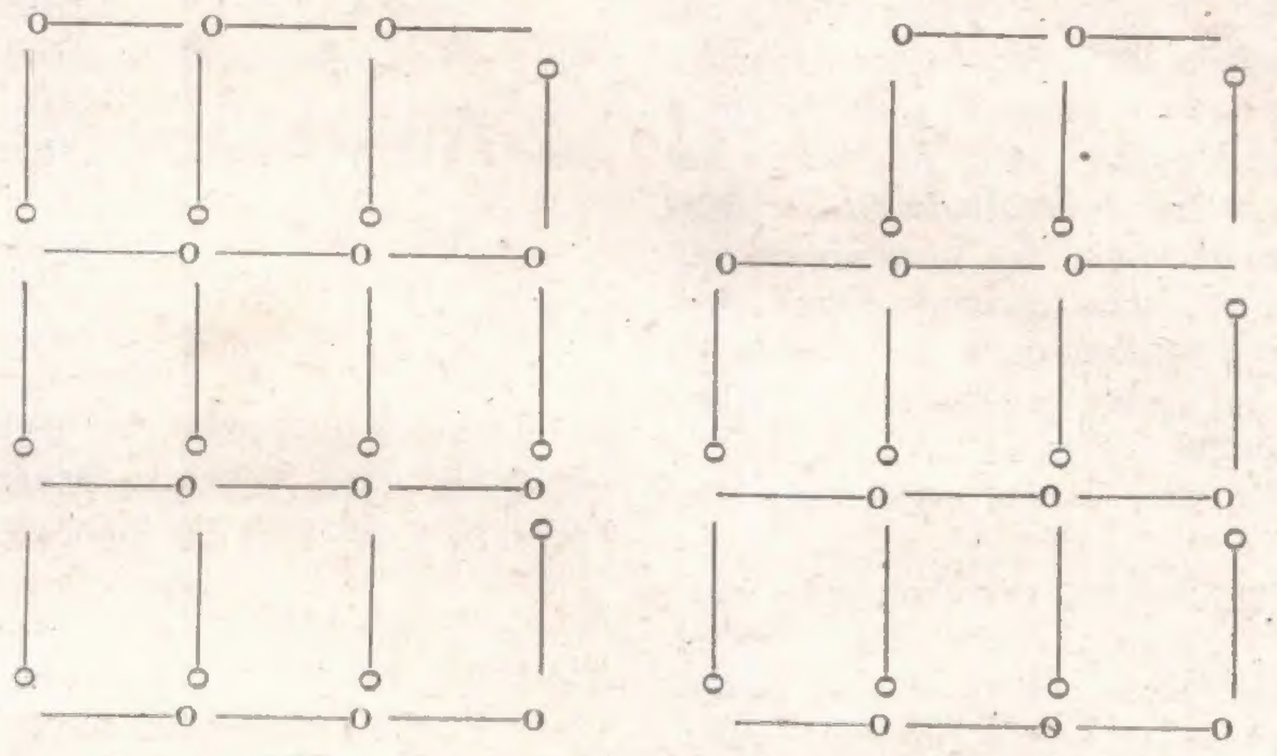

(1) (2)

1 — **Birinci şekilde (24) kibrit vardır... Bir kutu kibrit alarak sıranızın ve yahut masanızın üzerine birinci şekilde görüldüğü gibi kibritleri sıralarsınız... Dokuz kare olur. Bundan sonra arkadaşınıza şu problemi verirsiniz: — Bu yirmi dört kibritten sekiz tanesini alacaksınız... Dokuz kare bozulacak, iki kare kalacak...**

2 — **İkinci şekil daha karışıktır. Burada (22) kibrit çöpü vardır... Bunları masanızın üzerine öyle dizeceksiniz ki sekiz kare meydana getirecekler. İkinci şekildeki aynen yapılacaktır. Şimdi bir defa da arkadaşınıza bu problemi söylersiniz: — İki kibrit çöpü al, geriye beş tane kare kalsın...**

3 — **Altı kibritle dört tane üçgen meydana getirilecektir. Biraz dikkatlice davranırsanız bunu kolayca yaparsınız ve sonra da bilmece olarak arkadaşınıza sorarsınız...**

YARDIMCI SAYFAMIZ:

TABİATI TANIYALIM:

DÜNYAMIZ NASIL DOĞDU, NASIL DEĞİŞİYOR?

Tabiat bilgisi dersine girer girmez Doğan ayağa kalktı. Öğretmeni ne istediğini sorunca :

— Öğretmenim dündenberi merak ediyorum... İstanbul boğazı ile, Karadeniz falan eskiden hep kara imiş, sonradan açılmışlar, deniz olmuşlar.. Bu olur mu acaba?.. Ablam söyledi ama ben inanmadım..

— Ablan doğru söylemiş Doğan, diye öğretmeni karşılık verdi ve anlatmağa başladı :

— Evet çocuklar, geçen derslerde dünyamızın da gece gökyüzünde gördüğümüz yıldızlar ve ay gibi güneşten kopup ayrılmış bir parça olduğunu söylemiştim. Bunu Doğan bize tekrar etsin.

Tahtaya kalkan Doğan :

— Çok evvel gökyüzünde bir tek ateş parçası varmış. Bu da güneş imiş... Bu büyük parçadan kopan küçük parçalar uzaklara fırlamışlar... Dünyamız da bir zamanlar bundan kopmuş... Çok uzaklara fırlayıp giderken güneş de bunu o kadar uzağa bırakmamış. Bir çekme kuvveti varmış.. Dünya gitmek istemiş, güneş çekmiş ve bu çekişme sonunda dünya bir taraftan kendi etrafında fır, fır dönmeğe başlamış, bir taraftan da güneşin etrafında dönmüş. Kendi etrafında dönerken gece ile gündüz olmuş, güneşin etrafında dönerken mevsimler olmuş.

— Dünyanın ekseni neye derler Doğan?..

— Öğretmenim portakal gibi olan dünyanın en üstünden geçip en altından çıkan çubuğa eksen derler, ama sahiden böyle bir şey yoktur. Biz buna vardır gibi bakıyoruz. Bu eksen yukarıdan aşağı dümdüz değildir. Eğiktir... İşte dünya bu ekseni etrafında yirmi dört saatte döner..

— Çocuklar büyük ateş parçası olan güneşten uzaklaşan dünya yavaş yavaş soğumağa başlamış... Binlerce, yüzbinlerce yıl geçmiş, üzeri kabuk bağlamağa başlamış... Kabuklar çökmüş, çukurlar olmuş, buralara sular dolmuş, kaya tuzları erimiş, bu sular denizleri meydana getirmiş... İçeride kalan ateş yavaş, yavaş soğudukça büzülmüş, üzerindeki kara parçaları da çökmüş. İşte bu çöküntülerin birinde de Karadenizle, İstanbul boğazı meydana çıkmış... Toprak çökünce tuzlu sular buraları doldurmuş. Tabiî bu pek çok evvel olmuş.

Doğan merakla atıldı :

— O zaman buradaki insanlar ne olmuştur? diye sordu.

— O zaman dünya yüzünde ne insan, ne hayvan, ne de bir bitki vardı Doğan.. İnsanlar çok sonra meydana gelmiştir. Dünyanın meydana gelişine göre çok yenidir...

Bu defa da Yalçın sordu :

— Öğretmenim, acaba yine böyle büyük çöküntü olup ta bizim oturduğumuz yerler de deniz olabilir mi?..

— Dünyanın en orta yerinde ateş kalmıştır. Artık eskiden olduğu gibi çok büyük çökmeler olamaz.. Küçük çöküntüler olur ki, biz buna zelzele diyoruz..

— Dünyanın en ortasına kadar giden var mı öğretmenim. Oradaki ateşi nereden biliyorlar, diye Doğan sordu.

— Oraya kadar gidilemez ki.. İnsan yanar.. Orada erimiş madenler kıpkırmızı duruyorlar.. Maden kuyularında derine indikçe sıcaklık artıyor. Bundan anlıyorlar. Bir de yanar dağlar vardır. Bu dağların ağzından dünyanın ortasındaki erimiş maden akar. Bunlar ırmak gibi akarken bir demir çubuk sokulsa hemen erir.. O kadar sıcaktır. Bundan da dünyanın ortasının çok sıcak olduğu anlaşılmaz mı Doğan?

— Doğru öğretmenim, anlaşılır..

Yılmaz da parmak kaldırdı :

— Cahil insanlar dünyanın ortasındaki erimiş madenlerin soğuması ile çöküntüler olduğunu bilmediklerinden zelzele için başka şeyler diyorlar.. dedi.

Öğretmen — Neler diyorlar bakalım Yılmaz? diye sordu.

Yılmaz :

— Dünya tepsi gibi dümdüzdür.. Bu bir öküzün boynuzunda duruyor diyorlar. Öküze bir sinek musallat olurmuş, öküz de sineğe kızar başını sallarmış, o zaman dünya sallanır, zelzele olurmuş.

Biraz evvel öğretmenden zelzelenin ne olduğunu öğrenen sınıf bu öküz hikâyesine kahkahalarla güldü.

Öğretmen yine derse devam etti :

— Çocuklar binlerce sene sonra dünyanın yüzünü yine değişmiş göreceğiz. Bu sefer de rüzgârlar, yağmurlar değiştiriyor. Dünyayı kaplıyan hava bir yerde olduğu gibi durmaz. Soğuk yerden sıcak yere daima akar. Hızlı, hızlı akarken rüzgâr olur. İşte bu da dağları, taşları aşındırır, durur.

Koca, koca kayalar rüzgârın ve suların aşındırmasile toprak oluyor. Bu suretle dünyamızın yüzü durmadan değişiyor. Deniz de dalgalarile kıyıları aşındırıyor.. Seller, ırmaklar, nehirler geçtiği yerlerde iki tarafı aşındırıyor. Eğer dunyamızı kaplıyan hava öylece durmuş olsaydı dünyanın yüzü de öylece kalırdı. Fakat buna imkân yoktur. Hava olduğu gibi kalsaydı ne rüzgâr olurdu, ne de yağmurlar, karlar yağardı...

★ ★ ★ ★ ★ ★

Ansiklopedi

BAROMETRE ARILAR

Arıcılıkla uğraşan kimseler dikkat etmişlerdir ki, kışın soğuk olmayacağı senelerde arılar peteklerini havanın girebileceği şekilde yaparlar. Tersine, kış soğuk olacağı zaman, arılar, petekleri, içeriye havanın giremiyeceği şekilde yerleştirirler.

Arılar havaya karşı çok hassas olurlar. Yazın, yağmur yağacağı vakit, hava bozmadan hiç olmazsa yarım saat önce kovanlarında toplanırlar.

★

İLÂÇ AĞAÇ

Kolombia ormanlarında otuz metre uzunluğunda bir «Kaplan ağacı» vardır. Bu ağacın kabuğu şiddetli kanamaları durdurabilir. Ama yaprakların suyu içilirse, insanda kuvvetli kusmalar başgösterir. Bunun için yerliler bu ağaca karşı hem saygı, hem de korku duyarlar.

★ ★ ★ ★ ★ ★

BİR GERÇEK HİKÂYE:

Küçük Terzi Çırağı

Çeviren : Nihal Yalaza TALUY

1717 yılının soğuk bir sonbahar gecesiydi. İtalyanın ufak bir kasabasında, fakir bir terzi, tenha sokaklardan hızla geçerek evine dönüyordu. Elindeki bir kaç parça dikişi teslim etmiş, aldığı parayla neler yapacağını düşünüyordu.

Evinin sokağına sapınca, duvara büzülmüş, tirtir titreyen ve hıçkırıklarla ağlayan, 6 - 7 yaşında bir çocuk gördü. İyi kalbli terzi, çocuğa acıdı. Yaklaşarak :

— Bu havada sokakta ne işin var, küçük? diye sordu. Ağlayacağın tuttuysa git, evinde ağla. Şimdi annen seni nasıl arıyordur kim bilir...

Çocuk daha hızla ağlamağa koyuldu.

— Annem yok... evim yok... hiç kimsem yok.

— Nerde annen?

— Öldü...

— İş fena öyleyse. Ne yapalım, evim saray değil ama, ikimizi barındırabilir. Haydi benimle gel!

O gece, ilerde İtalyanın tanınmış besteci ve kemancılarından biri olacak küçük Ciovanni Battisto Pergoleze fakir terzinin evinde karnını doyurarak, sıcak bir odada mışıl mışıl uyudu.

★

Günler geçiyordu. Küçük Ciovanni kurtarıcısına işlerinde yardım ediyordu ama, nedense, terziliğe bir türlü ısınamıyordu. Bir gün, çatı arasında, bir takım hırdavat içersinde eski bir kanun bulunca, bütün boş vaktini bunu çalmakla geçirmeğe başladı.

Bir gün akşam paydosundan sonra, terzi evde yokken, Ciovanni, her zamanki gibi. hayallere dalarak, kanun çalıyordu. Sokağın karşı tarafında iyi giyinmiş, bir adamın onu önce dikkat, sonra da derin bir hayranlıkla dinlediğinin farkına varmadı. Kibar adam pencereye yaklaşarak, çocuğa :

— Çalgı çalmağı kimden öğrendin oğlum? diye sordu.

— Kimseden öğrenmedim... Kendi kendime çalıyorum... cevabını verdi.

— Ders almak ister miydin?

Rüya gördüğünü sanan küçük terzi çırağı, yavaşça :

— Evet... diye fısıldadı.

★

Ciovanni Pergoleze'nin hayatında yeni bir devir başladı. Yeni koruyucusu Napoliye götürüp fakir çocukların okutulduğu Konservatuvara yerleştirdi.

15 yaşındaki Ciovanni oranın en iyi öğretmenlerinden ders ve yardım görüyordu. Çok çalışkan ve istidatlıydı, azimli bir çocuk olduğu için güzel sanatların beşiği Romaya gitmeği tasarlıyordu. Nihayet bunu da başardı. Pergoleze bir gün kendini, içi zengin ümitlerle dolu olarak, büyük Roma sokaklarında buldu... Ama henüz ilk adımlardan itibaren başarısızlıkla karşılaştı. Kimse eserlerini basmak istemiyor, gençliğine, fakir giyinişine bakarak, notalarını açmadan :

— Başkalarına gösterin, diyerek geri veriyorlardı.

Sonunda, tiyatrolardan biri Pergoleze'nin «Olimpyad» adlı operasını kabul etti. Ama bu da genç besteci için yeni bir başarısızlık olmuştu.

Pergoleze'nin Romada birbiri ardınca uğradığı felâketler, sonunda onu Romadan kaçmak zorunda bıraktı. Vezüv yanardağı eteğindeki köylerden birinde bir kulübede hayatının son günlerini yaşadı.

Ölmeden bir kaç gün önce, fırtınalı bir gecede, bir yolcu kapısını çalmıştı. Fırtınanın dinmesini evinde bekledi. Yolcu bir müzisyendi. Masanın üstünde bir yığın nota arasında, Pergoleze'nin titrek eliyle yazılmış son bestesini, bütün dünyada adını yüzyıllarca yaşatan «Stabat Mater» adlı duasını gördü. Kanunda onu çalmağa başladı. Büyük besteci, ölmez eserini dinlerken gözlerini dünyaya kapadı.

★

Ölümünden sonra Romada basılan «Stabat Mater» ve iki operası büyük hayranlıkla karşılandı. Böylelikle Ciovanni Pergoleze meşhur besteciler arasındaki hak ettiği yeri ancak ölümünden sonra alabildi.

K I Ş

Sobalar kurulur hemen kış gelir.
Akşamları büyüklerin sohbeti başlar,
Sobadan kızaran kestane kokusu yükselir,
Bir köşede evcilik oynar çocuklar.

★

Kahveler içilir, masallar söylenir;
Bizde o akşam herkes güler eğlenir
Sobada pişen kestaneler çıtır çıtır yenir
Bir de kış güzel değildir denir.

★

Sabahleyin bir kalkınca yataktan,
Kar yağıyor pamuk gibi lapa, lapa,
Artık kuş sesleri cıvıl cıvıl duyulmuyor uzaktan
Ekmek atınca kuşlar yutuyor kapa kapa!

Aysel ÖNER

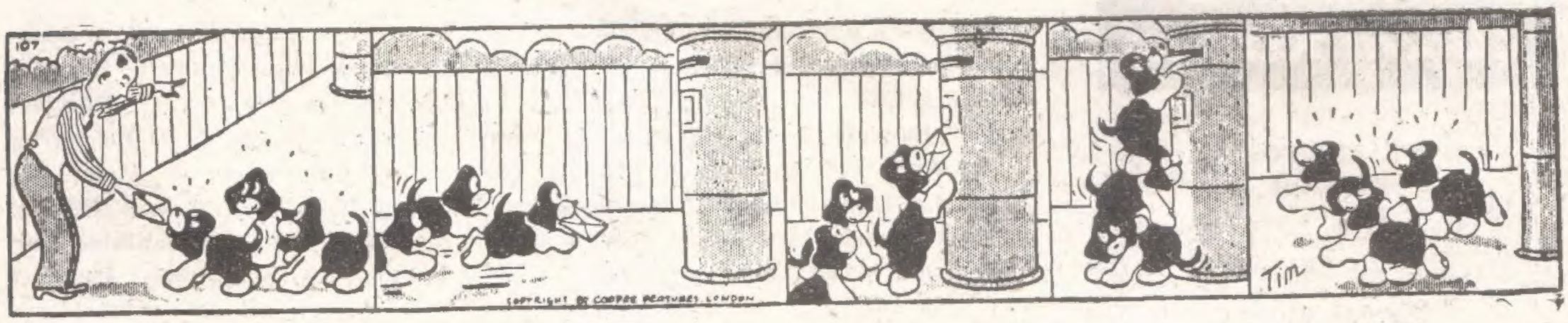

Y A Z I S I Z H İ K Â Y E

KİM BULACAK?

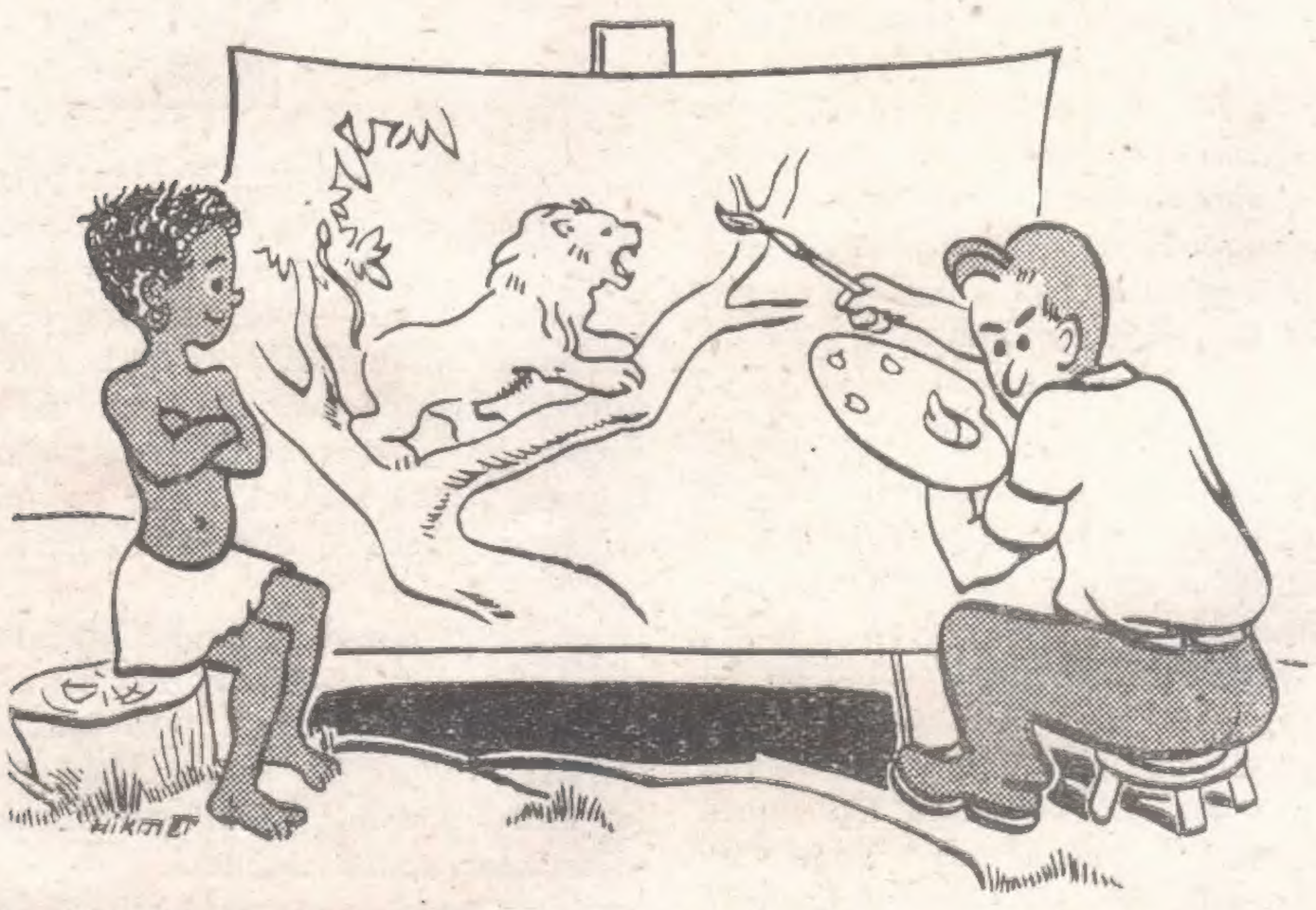

Bu zenci çocuğu, ressamın yaptığı resimde bir yanlışlık olduğunu söylüyor. Bu yanlışlığı siz bulabilir misiniz?

DİKKAT!

Bu bulmacayı çözen kardeşler arasında **kura çekilerek, birinciye bir dolma kalem, ikinciye bir resim albümü, üçüncüye altı aylık abone, dördüncüden ellinciye kadar güzel bir kitap** hediye edilecektir. Cevaplar Aralık ayının 25-ine kadar (Doğan Kardeş P. K. 2217 Beyoğlu) adresine gönderilmiş olmalıdır.

HEDİYE KAZANANLAR

108-inci sayıdaki bulmacayı çözenler arasında kur'a çekilerek aşağıda adları yazılı kardeşler şu hediyeleri kazandılar:

1 — Cevdet Günaydın (İstanbul) Bir dolma kalem,

2 — Özden Akıncı (İskenderun) Bir resim albümü,

3 — Gülden Kayaalp (İstanbul) Bir yıllık Doğan Kardeş abonesi.

HİKÂHE KİTABI KAZANANLAR:

Ali Uluçam (Kadıköy), Mustafa Taşkınel (Afyon), Mehmet Tibetli (Konya), Hamdi Farel (Fatih), Ayşe Gümüş (Beşiktaş), Mustafa Günay (Mersin), Halit Çeliker (Kadıköy), Fahire Durmaz (Heybeli), Fikret Başaran (Adana), Güner Tansu (Adapazarı), Özcan Arsan (Balıkesir), Temuçin Eryurt (Sivas), Zeynep Akdemir (Fatih), Ertuğrul Sevgen (Ankara), Yılmaz Ergin (Ankara), Ayça Tokgöz (Kastamonu), Oğuz Evin (Bursa), Jale Erenler (Çamlıca), Ayhan Karabey (Afyon), Yunus Sarkut (İstanbul), Nuri Ersan (Ankara), Metin Öylir (Üsküdar), Haydar Türel (Mersin), Nezihe Tandoğan (İzmir), Bülent Özergin (Sarıyer), Selma Ülken (Bursa) Engin Kargı (İstanbul), Bedriye Güven (Beşiktaş), Bilge Öçal (Antalya), Özden Bener (İskenderun), Sami Aşkın (Bursa), Oktay Atınok (İstanbul), Naci Güldür (Antakya), Suna Girgin (Konya), Mahir Erozan (Lüleburgaz), Yaşar Üngör (Kayseri).

★ ★

★

Sen de para biriktir

100.000 lira

değerinde 3 Ev ve çeşitli para ikramiyeleri İkramiyeli Aile Cüzdanı sahipleri içindir.

★

YAPI ve KREDİ BANKASI

★

Tahsil ve Çehiz sigortaları ne kadar küçük yaşta başlarsa o kadar kârlıdır.

★

DOĞAN SİGORTA

Doğan Kardeş

HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Sayı: 114 — Cilt: 4
2 Aralık 1948

Fiatı 15 Kuruş

Her hafta perşembe günleri çıkar ★ Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden: Vedat Nedim Tör ★ Sekreter: Şükrü Enis Regü ★ İdare Merkezi: Beyoğlu, İstiklâl Cad., 320 — 24 Yeni Han. İkinci kat ★ Mektup adresi: Posta Kutusu: 2217 Beyoğlu ★ Telefon 42933 ★ Abone şartları: Yıllık (52 sayı) 750 kuruş, altı aylık (26 sayı) 400 kuruş, üç aylık (13 sayı) 200 kuruş ★ Abone her sayıdan başlıyabilir ★ Adres değiştirmek istiyen abonelerin 30 kuruşluk pul göndermeleri lâzımdır ★ Gelen yazılar basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ★ Basıldığı yer: Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. Basımevi İstanbul.

AV PEŞİNDE

Doğan Kardeş'in Romanı : 6

Çeviren : Nihal Yalaza TALUY

Cek, yolda giderken hep kırmızıderili Reisin sözlerini düşünüyordu.

— Hua-ava-omanın sözünü tutması, binde bir kırmızıderilinin yapacağı iş... Bana kalırsa, karabinamı, söz vermiş olduğundan değil, oğluna kızdığı için, geri verdi. Arovaka beni yenmeyip iyi dövüşseydi, ihtimal, babası tüfeğimi yine ona verecekti.

İki kırmızıderilinin buralarda dolaşması da Cek'e şüpheli görünüyordu. Viyandot kabilesi, ikide bir, avcılarla savaşa girişiyordu. Şefleri bütün diğer düşman kabileler içinde en cüretli, en amansız olandı. Zaten, emniyette olmadıklarını bir kaç hafta önce, sezmiş olan babası, başka yere taşınmak istemişti. Ama bir yandan çiftlik hayatını altüst etmeğe kıyamamış, beri yandan, Viyandot'ların hükûmetle anlaşma yapmak üzere olmaları onu göçten vazgeçirmişti.

VII

AVA ÇIKIŞ

Arkadaşların neşeli karşılaması, Cek'in fena düşünce ve şüphelerini dağıttı.

Vil :

— Seni yarım saattenberi bekliyoruz uykucu! dedi.

— Bilemedin dostum. Erken uyanamadığımdan değil, kırmızıderilinin yüzünden geç kaldım.

Cek vakayı anlattı. Bürton ailesi onu sararak büyük bir ilgiyle dinlediler. Hele, hasmını kaldırarak birden yere çalışını anlatırken, hepsi kahkahayı bastılar.

Cek birden ciddileşerek :

— Bana öyle geliyor ki, reisle oğlu ormanda yalnız değiller, dedi. Kabile şeflerinin daima cenkçileriyle birlikte gezdiklerini bilirsiniz tabiî.

Bürton baba dudak büktü :

— Canım, öyle de olsa, ne yapabilirler sanki?

Çiftçinin böyle alayla konuşması Cek'i yatıştırır gibi oldu. Bayan Bürton'la küçük Rut bile korku göstermeden Vil'le Corc'u uğurladılar.

Anneleri, oğullarını kucaklıyarak, sadece :

— Kaç gün kalacaksınız? diye sordu.

Sorusuna, üç avcının yerine kocası cevap verdi :

— Evdeki pazarlık çarşıya uymaz bayan! dedi. Ava gidiyorlar. Her halde bu geceyi, hattâ belki de öbür geceyi ormanda geçireceklerdir. O kadarına izin veriyorum. Ama daha fazla uzamasın.

Çocukların en büyüğü Vil :

— Beklenilmedik bir olayla karşılaşmazsak, muhakkak geliriz baba; dedi.

— İnşallah böyle bir şey çıkmaz. Ama üçüncü günün akşamına kadar gelmiyecek olursanız, aramağa çıkacağım.

Kısa boylu, şişko Corc'un sırtında kayışla bağlı, katlanmış battaniye vardı. Bir kaç paket tutan öbür eşya da ağabeyisindeydi.

Üç küçük avcı, güneydeki ormanın yolunu tuttular.

Orman gitgide gürleşip geçitvermez bir hal alıyordu. Çocuklar tek sıra yürüyor, arada bir, küçük baltalarıyle dalları keserek yol açıyorlar, hayvanları ürkütmemek için fısıldıyarak konuşuyorlardı.

Birdenbire, başta yürüyen Vil :

— Bakın, bir iz!.. diye bağırdı.

Üçü patikayı gözden geçirdiler. İzlerin Kentuki civarındaki tuzlu kaynaklardan su içmeğe gelen hayvanlara ait olduğunu anladılar.

VIII

KOVALANAN AVCILAR

Corc :

— Şu tuzlu kaynaklar pek uzak mı buradan? diye sordu.

Hakikî avcılar gibi gevezeliği sevmeyen ağabeyisi :

— Patikayı takip ederek yürürsek anlarız; diye cevap verdi.

Cek :

— Gözünü aç Vil, dedi. Ava, biz onu görmeden, görünürsek, halimiz duman!

Vil gülümsedi :

— Sen de tetikte bulun Corc. Bir pars arkandan çullanıverirse...

Corc :

— Önceden sırtımda bağlı battaniyeyi paralar, diye sözünü kesti. O vakit biz de onun hesabını görürüz.

— Merak etme, pars, battaniyeyle uğraşmıyacak kadar kurnaz bir hayvandır.

Birden Vil, bir el işaretile onları susturdu :

— Bir ses duydum... diye fısıldadı.

Durdular. Vil bir kaç sıçrayışta patikadan ağaçlığa atladı, iri bir ağacın arkasına gizlendi. Öteki avcılar da ayni şeyi yaptılar.

Bir an sonra patika üzerinde kıllı, koca kafalı bir bizon göründü. Kendine tuz ziyafeti çektikten sonra, keyf içinde yerine dönüyordu. Kentuki avcıları arasında bizon değerli bir av sayılmadığı için, çocuklar onunla ilgilenmediler. Bu bizonun arkasından bir kaç tane daha çıktı. Sallana sallana, hafif homurtularla geçiyorlardı.

O aralık Cekin aklına hiç de ciddî bir avcıya yakışmayan bir yaramazlık geldi: hayvanları korkutmak istedi.

Önden yürüyen bizon onun gizlendiği ağacın hizasına gelince, Cek tüfeğini yere bıraktı, ellerini sallayarak, bağırarak ağacın arkasından fırladı. Tahminine göre hayvan ürkecek, olanca hızıyla kaçacaktı. Halbuki hiç de öyle olmadı. Arkadakiler homurdanarak, her biri bir yana dağıldığı halde, öndeki birden durdu. Çocuğa dik dik baktı. Sonra başı yerde, korkunç bir böğürmeyle ona doğru atıldı. Ağaç dallarını, çalıları kırıp ezerek koşuyordu.

Bu defa Cek saklanacak yer arıyordu. Arkadaşlarına dönerek :

— Ateş edin, yoksa mahvolurum! diye bağırdı.

Bununla beraber çabuk toparlandı; en yakın ağaçlardan birine tırmanarak yüksekçe bir dala çıktı. Düşmanını kaçırdığına öfkelenen bizon ağacın etrafında homurdanarak bir kaç kere döndü, sonra patikaya çıkarak yoluna devam etti.

Cek oturduğu daldan eğilerek arkadaşlarına baktı. Bizona neden ateş etmediklerini anlıyamıyor, hattâ biraz da kızıyordu. Ama çocuklarda hayvana nişan alıp ateş edecek hal kalmamıştı ki!.. Karşılıklı oturmuş, kahkahadan kırılıyorlardı. Cek de, haline gülmekten kendini alamadı. Bizonu korkutayım derken, soluğu ağacın tepesinde almıştı. Aşağıya inerek arkadaşlarının yanına oturdu.

— Devam edecek —

KARA KEDİ ÇETESİ

İPLİ HIRSIZLARIN YAKALANIŞI

Doğan Kardeş

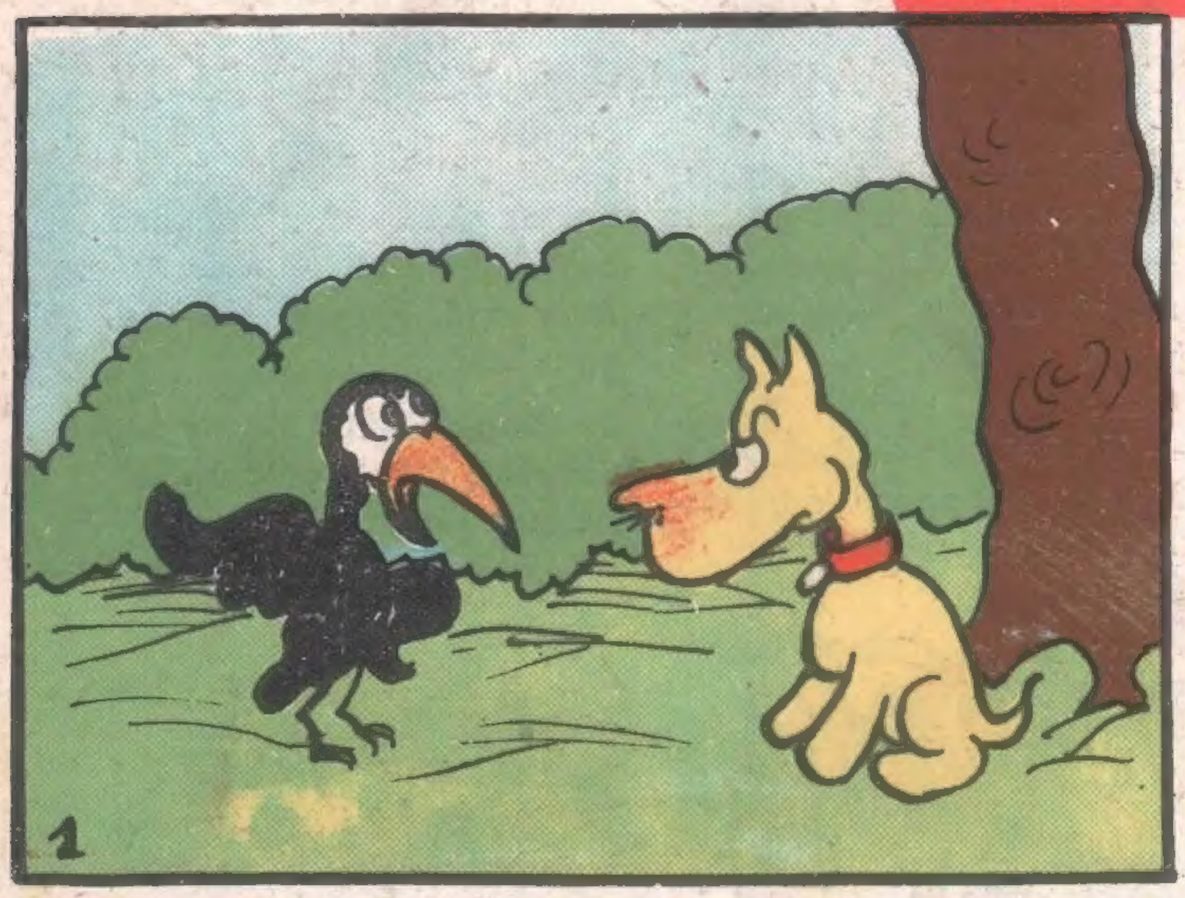

Hain Karga — Benim bir fikrim var Fındık.. Bu defa korkuyu filân bırakıp şu ipli, meçhul hızsızları yakalayalım.

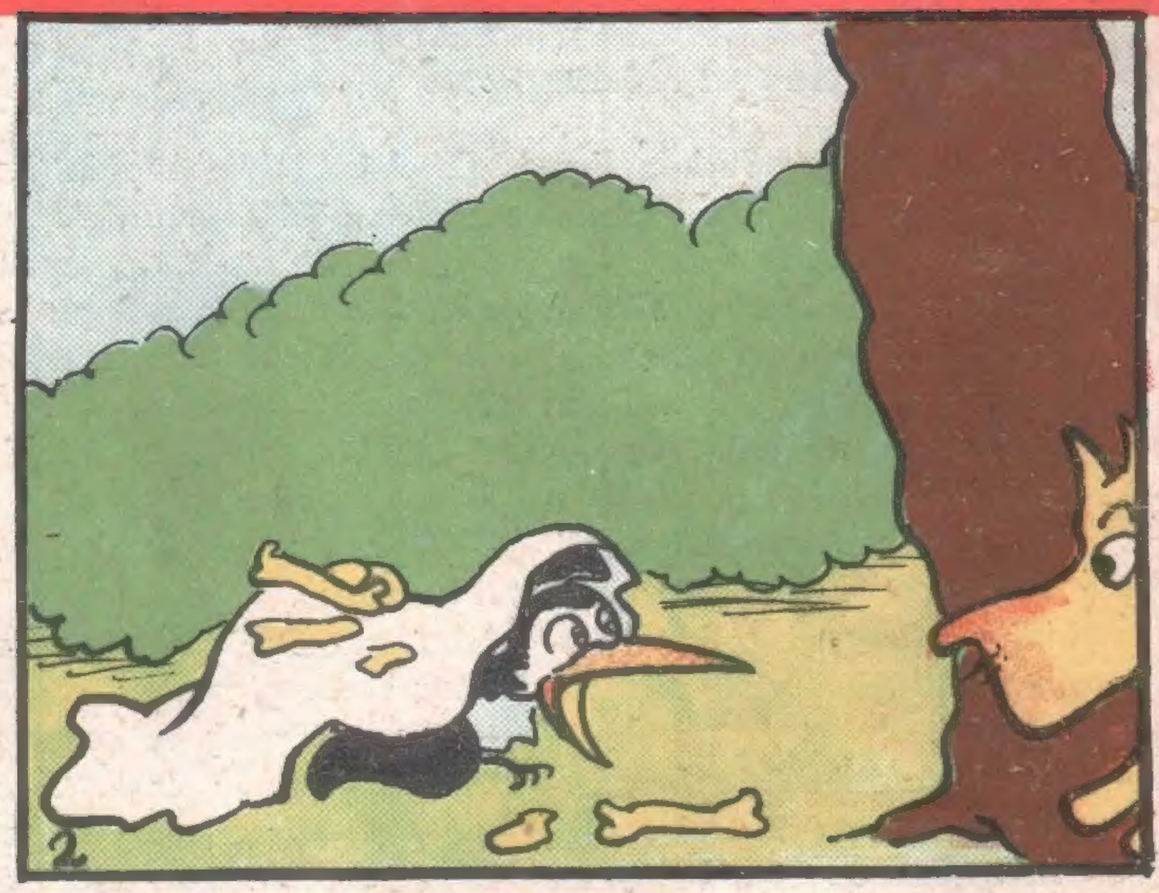

Hain Karga — Şu örtünün altına gireceğim. Üstümdeki kemikleri görünce hemen ipi atarlar!.

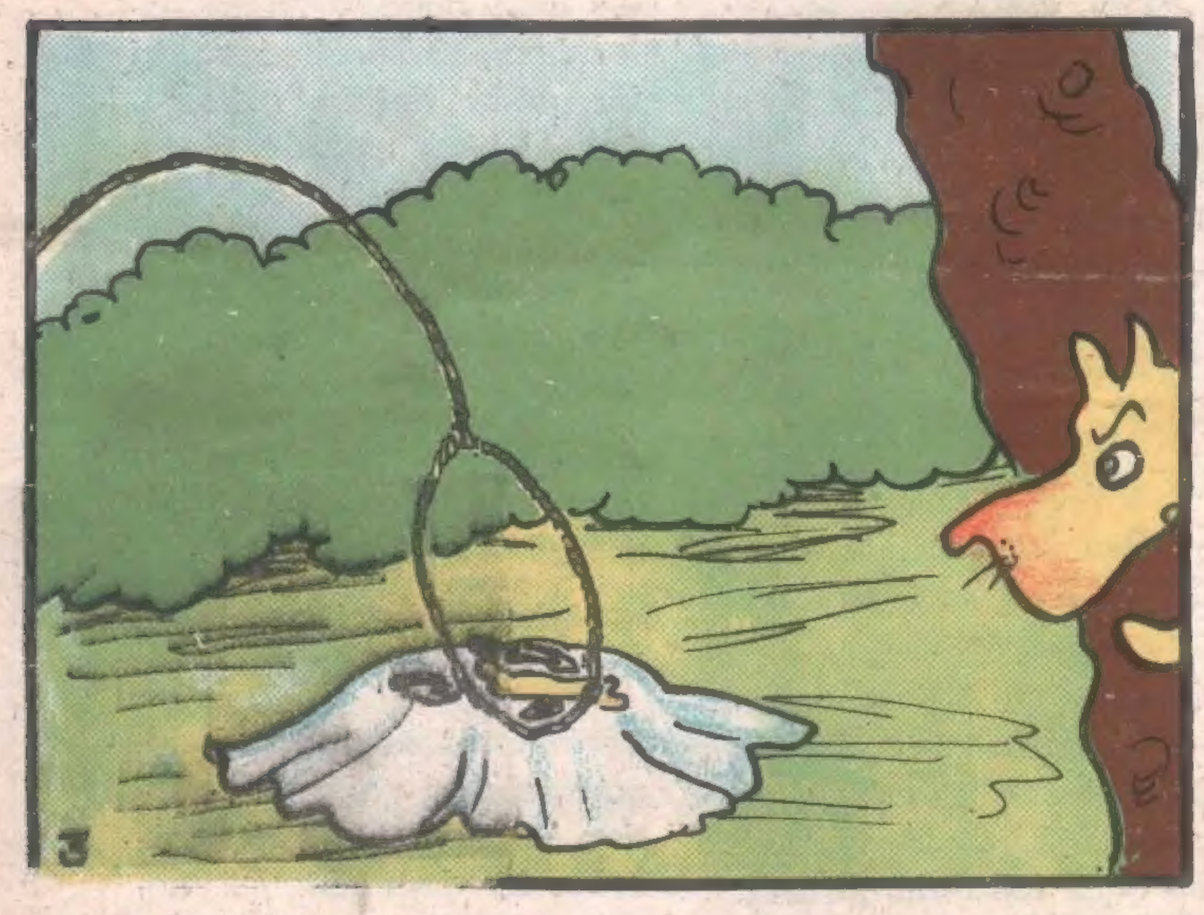

Fındık — Dur bakalım, anlayamadım ama; hele bekleyelim. Hah... işte ip geliyor!...

Fındık — Hop! Bizim Karga yakalandı, şimdi çekip götürürler, peşine düşmeli!...

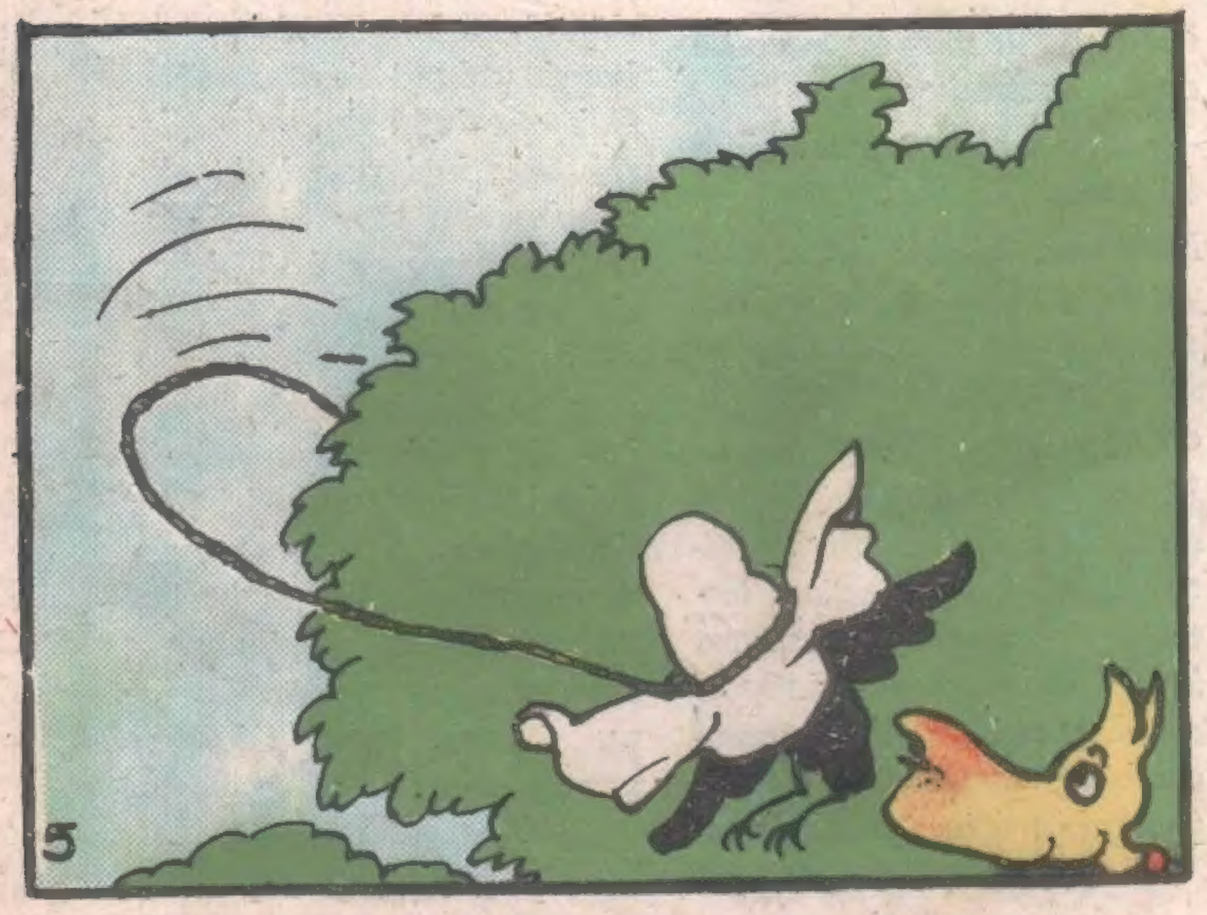

Fındık — Haydaaa... Karga kardeş kanatsız uçuyor... Şimdi sırlar çözülecek...

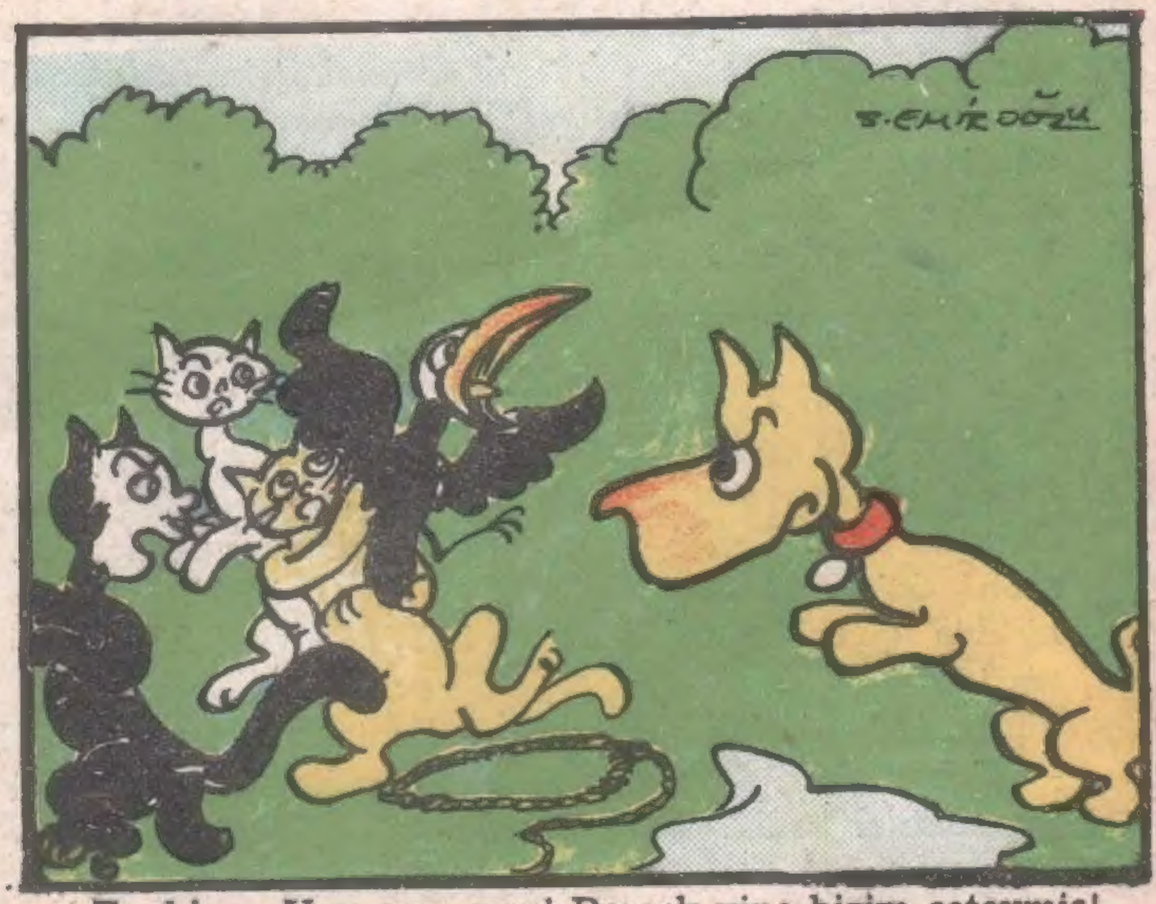

Fındık — Vay, vay, vay! Demek yine bizim çeteymiş! İşte sizi yakaladım artık...

Karakedi — Çocuklar kaçın! Fındık geliyor. Bu defa biz kapana yakalandık!...